

„Хайдутини и стражари“

отъ Змей Горянинъ

Най-забавната ни игра бѣше играта на „хайдутини и стражари“. Обикновено се събирахме следъ обѣдъ въ двора на църквата, раздѣляхме се на две групи, отъ които едната бѣше „хайдутини“, а другата „стражарска“. Следъ това хайдутинската група се отдѣляше и стражарската започваше да я преследва.

Азъ отъ честолюбие винаги бивахъ въ стражарската група, защото службата стражаръ е почитана и при това началникъ ни бѣше Джоро Гверилскиятъ Войвода — най-силното и смѣло момче въ квартала. Бѣхъ помощникъ на Джоро, а мой помощникъ бѣше Петю Лешника. Боянъ Кукумявката предвождаше хайдутинѣ.

Отначало хайдутинѣ се занимаваха само съ умѣло криене, а стражаритѣ съ умѣлото имъ издирване и залавяне. Но после решихме, че играта ни може да бѣде и доходна, още повече, че въ църковната градина зрѣхъ сочни, хубави круши, а оградата не бѣше много висока.

Заловихъ Боянъ Кукумявката, но вмѣсто да го заведа въ участъка, който бѣше нашия дърварникъ, веднага го освободихъ и му казахъ:

— Слушай, знаешъ ли, че въ църковната градина има круши?

— Знамъ! Е, че какво?

— Какъ какво! Какъвъ си ти водачъ на хайдутинѣ, ако не можешъ да имъ заповѣдашъ да си напълнятъ джобовѣтъ съ круши.

— Браво! — викна Боянъ. — Това е отлично! Още сега ще ги събера.

Азъ отидохъ при началника си Джоро, застанахъ мирно и като истински стражаръ доложихъ:

— Господинъ началникъ, хайдутинѣ сж решили да нападнатъ църковната градина и да обератъ крушитѣ. Какво ще заповѣдашъ да направимъ?

На Джоро му потекоха слюнцитѣ,

като чу за крушитѣ, почеса се по тила и съначалнически гласъ заповѣда:

— Ще чакашъ докато хайдутинѣ си напълнятъ джобовѣтъ съ плодове, следъ това ще ги заловишъ и ще ги доведешъ при мене. Плячката ще дѣлимъ по братски.

— Разбирамъ, — отговорихъ азъ, отдадохъ честъ и тръгнахъ да изпълня заповѣдта.

Кой знае, обаче, дали дълго съмъ чакалъ докато се напълнятъ хайдутинѣ джобове, или пъкъ църковниятъ слуга много не навреме се е върналъ въ градината, но стана нѣщо съвсемъ непредвидено.

Двама съ Петю Лешника ловко се прехвърлихме презъ оградата прикрихме се въ сѣнката на храститѣ и бавно почнахме да се промъкваме къмъ крушовитѣ дървета, за да хванемъ хайдутинѣ. Ала изневидѣло две здрави ржце ни хванаха за ушитѣ и силно ни опънаха.

— Хайдутини проклети, — закрещѣ църковниятъ слуга и още по-силно започна да ни опъва. — Ще крадете крушитѣ! Ученици! Не ви е срамъ!

— О-ле-ле бе, чичо-о-о-о! — запищѣ Петю. — Ние сме стражари, бе! Ние гонимъ тия дето крадатъ крушитѣ...

— Пусни ни, моля те се, чичо, — приплакахъ азъ. — Ние не крадемъ круши. Стражари сме. Пусни ни...

— Стражари, а? Разбойници сте вие, крадци! Азъ на бацитѣ ви ще кажа!

На бацитѣ ни не каза, но цѣла нощъ ушитѣ ни пищѣха и странитѣ ни горѣха. Когато на другия день се събрахме пакъ и Джоро Гверилскиятъ Войвода предложи да играемъ на „хайдутини и стражари“, ние съ Петю Лешника се противопоставихме. Предложихме да играемъ на „пирати“, защото пиратитѣ вилнѣятъ изъ моретата, а изъ моретата не растатъ круши.

Какъ Буби се отърва да не бѣде окжпанъ?

История безъ думи.

ЗАДАЧА

отъ бай Станю Познавача

Този пътъ още изъ пжтя ние се наговорихме съ Татунчо, да се оплачемъ на бай Станя отъ... отъ самия него.

— Азъ ще му кажа, че не може тази работа, — закъни се Татунчо. — Какви сж тия задачи, гдето ги задава по нѣкой пжтъ. Шомъ азъ не мога да ги разреша, това значи, че другитѣ пжтчековци не ще могатъ никакъ!

— Ба, чакъ пъкъ толкозъ майсторъ не си, за да можешъ да правишъ сравнение съ себе си...

— Какъ да не съмъ, — викаше Татунчо, — малко ли задачи съмъ решилъ прѣвъ?

— Е, да, най-леснитѣ...

— Пъкъ освенъ това, нали помнишъ, че веднажъ дори самъ бѣхъ съчинилъ една — „Татунчо, секретаръ на редакцията на Пжтека“. Самъ бай Станю я одобри и ме похвали — нали помнишъ?

— Помня, помня... Така или иначе, въ всѣки случай ти си правъ донѣкъде.

— Какъ донѣкъде? Съвсемъ напълно!

— Искамъ да кажа, че наистина бай Станю понѣкога задава доста трудни задачи.

— Да, и ние трѣбва да му кажемъ това, да протестираме...

— Нѣма какво да протестираме, ами просто да му кажемъ съвсемъ учтиво: бай Станю, работата така и така, ако е възможно гледай задачитѣ за пжтчековцитѣ да бждатъ повечето пжтъ по-леки... Ти, Татунчо, веднага готовъ: да протестираме! Та да не би да имашъ да вземашъ отъ него, а?

— Нѣмамъ, ама...

— Какво тогава? Шомъ вземешъ да „протестирашъ“, бай Станю сж пълно право може да ти рече: — Я се махайте отъ главата ми съ вашата Пжтека!

— А, не може, това не може...

Стигнахме най-сетне до вратата на бай Станя. Когато влѣзохме и седнахме, мене ме напуши на смѣхъ и току погледнахъ Татунчо и съ очи му сочехъ бай Станя, искахъ да кажа:

— Ха де! Дръжъ!

Най-сетне Татунчо се окуражи и наистина заприказва:

— Бай Станю... ж-ж... искамъ да ти кажа... да те помоля... ж-ж...

— Казвай де! Азъ слушамъ... — рече бай Станю.

— Искамъ да те помоля... знаишъ, за задачитѣ... понѣкога сж мжчни... азъ, разбира се, ги разрешавамъ веднага, но другитѣ пжтчековци... не могатъ.

Татунчо искаше съ единъ куршумъ два заяка да удари: и да каже молбата си за по-лесни задачи и да се пох-

вали, че той ужъ умѣе да ги разрешава изобщо всички.

Затуй мене ме досмѣша още повече. Нѣмаше защо да се перчимъ предъ бай Станя, той ни знаеше кому колко му стига умѣтъ.

Бай Станю сжщо разбра дълбоката хитростъ на Татунчо, подсмехна се подъ мустакъ и рече:

— Ама ти, Татунчо, значи, лесно разрешавашъ мжчнитѣ задачи? Слава Богу, защото азъ се бояхъ да не би мжчно да решавашъ леснитѣ!

Едвамъ се сдържахъ да не се разсмѣя. Татунчо ме погледна жално-жално и замлъкна...

— Шомъ е така работата, — продължи бай Станю, — азъ ще ти дамъ днесъ много лесни задачи, да видишъ ще се намѣри ли другъ нѣкой да се оплаче отъ тѣхъ. Едно момче, като вастъ, имало две ржце и два крака. Питамъ се колко прѣсти е имало изобщо?

— Е, та това е много лесно, бай Станю! — извика Татунчо.

— Ами нали искашъ лесна задача? Я кажи тогава колко прѣсти е имало?

— То се знае: десетъ на ржцетѣ и десетъ на краката — всичко двайсетъ.

— Да имашъ да вземашъ: не били двайсетъ, а деветнайсетъ. (Защото веднажъ като сѣкло дърва, [отсѣкло] единия прѣстъ на крака си...)

Татунчо и азъ започнахме да се смѣемъ. Явно бѣше, че бай Станю се шегува.

— Искамъ да кажа съ това, — продължи бай Станю, — че задачи има всѣкакви, а най-интересни сж ония, които сж построени, както и други пжтъ съмъ ви казвалъ, на достъпността. Въ момчето съ прѣститѣ нѣма никаква задача, а просто шегъ. Но азъ ще ти кажа други, много лесни, шомъ искате лесни. Ама сетне да не би да кажете пъкъ, че искате мжчни?

— Запазваме си правото, за всѣки случай, бай Станю! — казахъ азъ. — Може пъкъ именно отъ леснитѣ да не останемъ доволни...

— Ще видимъ. Сега азъ ще ти дамъ едно число. Ще искамъ това число да го намалите, при условие, че нѣма да махнете отъ него нищо, нѣма да извадите, нито да дѣлите, нито да умножавате. Ха сега. Това число, ако искате да знаете, е 827.

Искате ли още?

— Кажй, кажй, бай Станю, и друга, защото тази май... не можемъ отведнажъ да разберемъ какъ ще стане.

— Добре. Ще искамъ да ми напишете 100 съ шестъ еднакви цифри, а 2 — съ три петорки... Добре ли е?

Ние се спогледахме съ Татунчо.

— Все пакъ, не ми се виждашъ много лесни, — рекохъ азъ... Но... ще се помжчимъ малко.

— Помжчете се, помжчете се, деца, защото безъ мжка и трудъ нищо не става. Сега имате, може да се каже, три задачи. Понеже сж много лесни, азъ мисля, че за тритѣ трѣбва да обещае една книжка.

Вести

Алпиниумъ въ Борисовата градина

Единъ планъ за благоустрояване на Борисовата градина.

На първо мѣсто ще се уреди единъ „алпиниумъ“. Това ще бѣде отдѣлъ на градината, който ще се засади съ растителностъ характерна за високитѣ планини: клекове, смрики, планински цвѣти и пр. Алпиниумътъ ще бѣде уреденъ въ стрѣмната частъ на Борисовата градина, надъ рибното езеро.

Предвидени сж и 3 милиона лева за уреждане и на „палмариумъ“ въ Борисовата градина. Ще се построятъ специални стѣклени павилиони, които ще бждатъ снабдени съ най-рѣдки тропически растения — палми и др. Палмариумътъ ще бѣде откритъ за публика презъ всички сезони на годината.

Освенъ това, задъ игрището „Левски“ ще се уреди и единъ „розариумъ“ — голѣма розова градина съ нѣколко стотинъ вида рози.

Нови училища въ София.

Проектира се да бждатъ построени нови 3 училища въ: кв. Баталова воденица, при кръста — Лозенецъ и Захарната фабрика. Ще се построи сжщо надстройка на V и XVI основни училища и пристройка на VII нар. основно училище.

Професори — юбиляри

Това сж професоритѣ А. Иширковъ, Л. Милетичъ и Ал. Балабановъ, които се честваха. И тримата иматъ голѣми заслуги къмъ българската наука и обществено.

По случай 100 год. отъ рождението на бележития фолклористъ Кузманъ Шапкаровъ, по нареждане на Министерството на Просвѣтата, на 20 януарий ще се държатъ беседи въ всички училища за неговата дейностъ.

Излѣзла е книгата *Малкитѣ благодородници*, отъ Калина Малина, разкази за деца и юноши. Издание Факелъ Цена 20 л.

Единственото въ Европа детско здравно просвѣтно вестиче „Здравецъ“, год. I брой 5 и 6, съ много разнообразно съдържание и картини. Редактира се отъ Д-ръ Н. Станчевъ.

Годишенъ абонаментъ 10 л., полугодисенъ 5 л. I брой ржчна продажба 1 л. Адресъ: Клементина 11 — София

Добре е да знаемъ

Кокошката и пилето

Неотдавна германски учени, които проучвали разни животни направили съ кокошки този опитъ: отнели пиленцето на една кокошка и го скрили задъ една дебела стена, като го вързали съ канапъ за да не бѣга. Пилето почнало тжжно да писка и майка му, по неговия гласъ, веднага отишла при него.

Следъ това сжщото пиленце сложили подъ единъ стѣкленъ похлупакъ, който задушвалъ гласътъ му. Макаръ пилето да правѣло отчаяни усилия да се освободи, кокошката не мръдвала да му помогне.

Така ученитѣ обяснили, че кокошката има добъръ слухъ, но лошо зрение. Но и това не е право. Кокошката, може би, видѣла добре пилето надъ похлупака, но е била спокойна, че го вижда, до като въ първия случай се е тревожела какво може да стане съ него.

Колко време е нужно да се изброи единъ билионъ?

Колко мислишъ, драги Пжтечко? Ще кажешъ сигурно нѣколко или десетина години. Но ти грѣшишъ! Дори и нѣколко стотини години не сж достатъчни за това броене. И то ако предположимъ, че човѣкъ може да изброи въ една секунда три числа и да брой день и нощъ безъ прекъсване.

Ако не вѣрвате, пресмѣтнете сами:

Единъ день има 86,000 секунди. Три числа въ секунда правятъ на день 86,400 пжти по 3 — равно на 259,200. За една година ще изброите 94,867,200 (259,200 пжти по 366). За хиляда години имаме цифрата 94,867,200. Прочита се числото така: 94 милиарди, 867 милиона и двеста хиляди. Това число закржгяме на 100 милиарди. Едва следъ 10,000 години ще стане билионъ или 1000 милиарди.

Но какъ се е достигнало до такива цифри? Само съ пресмѣтане на умъ и на книга. Наведохме примѣръ, за да разберете, че има по-голѣми числа и отъ билионъ. Но съ такива числа работятъ астрономитѣ, ония, които сж занимаватъ съ звездитѣ.

Абонирайте се за II полугодие на „Пжтека“ цена 30 л.